

תכנון בישראל זווית בריאותית

אביעד הדר MD (cand.), PhD

עד כמה תכנון משמעותי לבריאות?

1 % •

1 Km •

1 y/o •

נושאי המצגת

- תכנון בישראל קריטי לבריאות הציבור
- מאזן הכוחות בין פיתוח מהיר לרגולציה
- וועדות התכנון
- HIA
- מקרי בוחן

תכנון ובריאות הציבור בישראל -

נקודות ממשק עיקריות

- בריאות הסביבה - אוויר, מים, קרקע
- אורח חיים פעיל - תחבורה פעילה, פנאי, פציעות
- רווחה (well being) - רעש, תחושת ביטחון, כמות ואיכות שצ"פ

שמיכה קצרה או כשל שוק?

זרזים לדריסת שיקולים בריאותיים בתכנון

- כ- 20,000 קמ"ר , כ-400 איש לקמ"ר, פיריון 3.1
- צורך ממשי בפיתוח מואץ
- התייחסות לעלות מיידית (היוונים נעשים ללא החצנות)
- חוסר מודעות בקרב מקבלי החלטות והציבור
- בירוקרטיה ממשלתית ביעילות נמוכה (עפ"י WEF)
- ריכוז סמכויות

איזונים ובלמים?

ועדות תכנון בישראל ותפקידם של נציגי משרד הבריאות בוועדות

←

תרשים 2

מקור: מינהל התכנון⁽⁵⁾

מקרא:

■ נציג משרד הבריאות הוא נציג חלופי של המשרד להגנת הסביבה (ולנת"ע) ושל משרד החקלאות ופיתוח הכפר (ותמ"ל)

■ נציג משרד הבריאות הוא משקיף

■ משרד הבריאות אינו מעורב (אינו חבר או משקיף) בוועדה

■ נציג משרד הבריאות הוא חבר ועדה קבוע

ארגז הכלים

מה יש?

- נציגות בחלק מהוועדות (מועצה ארצית) ונציגות משקיף בשאר הוועדות
- תסקיר השפעה על הסביבה

מה צריך?

- תסקיר השפעה על הבריאות
- חברות מלאה בוועדות התכנון הרלוונטיות
- עבודות כלכליות

האם תסקיר/הערכת סיכון משפיעה על הליכי תכנון בישראל?

מקרים נבחרים של הערכות סיכונים בריאותיים ביוזמות תכנון משמעותיות בישראל

→ לוח 1	תוצאה	סוג הערכה	מיקום	יחמת תכנון
	<ul style="list-style-type: none"> • עלייה משוערת בנטל התחלואה והתמותה המיוחס לחשיפה ל-PM • תוכנית הכרייה אושרה על-ידי מינהל התכנון ב-2017 • עתירה נגד תוכנית הכרייה הוגשה לבג"ץ 	הערכת סיכונים בריאותיים בוצעה על-ידי מומחה בין-לאומי	שדה בריר - ערד	כריית פוספטים
	<ul style="list-style-type: none"> • נמצא כי ההרחבה תוביל לשיעורי אסתמה גבוהים יותר • תוכנית ההרחבה בוטלה 	הערכת היארעות מחלות נשימה	אלעד	התפשטות העיר והרחבת מחצבה
	ההערכה עדיין לא הושלמה	הערכה מורכבת של היבטים סביבתיים והיבטים בריאות הציבור	חיפה	הגדלת כושר הייצור של תחנת הכוח
	על-פי דרישת משרד הבריאות הוקמה תחנה מקומית לניטור זיהום אוויר, ומתבצעת מדידה של ריכוזי PM ומדדי איכות אוויר אחרים באזור המיועד. לאחר קבלת הנתונים יתבצע תהליך קבלת החלטות בנוגע למטמנה.	הערכת היארעות מחלות נשימה	ירושלים	מטמנה לפסולת בנייה ועפר

נושאים תכנוניים אקוטיים

- תחבורה

- תחבורה ציבורית כתכנון מקדם בריאות

- סלילת מסלולי אופניים

- תכנון לאור ציפוף ושינויי אקלים

- צל בשצ"פים התקדמות באיזור המרכז אך הפריפריה מאחור

- התקדמות בהצללות מוסדות חינוך, גני שעשועים

- אנרגיה

- NIMBI מול השלכות בריאותיות ממשיות

סיכום

- תכנון משפיע ישירות על מדדי בריאות במנגנון של רפואה מונעת וקידום בריאות
- אינטרס של ברה"צ נדחק משולחן התכנון
- בהיעדר חובה לתסקיר השפעה על הבריאות מסתמכים על מנגנונים עקיפים
- אתגרים אקוטיים קיימים בתכנון תחבורה, המרחב הציבורי ואנרגיה.

תודה!

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

ממשק
תכנית יישום מדע בממשל
מיסודה של האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי הסביבה

